

Factors Affecting the Development of Entrepreneurship Daryani Hometown Association of Tehran

Serveh Khezri¹, Mohammadtaghi Toghraee^{2*}

1. M.A, Isfahan University of Arts, Isfahan, Iran.
2. Assistant Professor, Isfahan Art University, Isfahan, Iran.

ARTICLE INFORMATION

Type of Article:

Original Research

Pages: 54-66

Corresponding Author's Info

Email: m.toghrayee@gmail.com

Article history:

Received: 19 January 2022

Accepted: 08 February 2022

Published online: 22 September 2022

Keywords:

*Development of Entrepreneurship,
Social Entrepreneurship,
Hometown Association, Capital*

ABSTRACT

Hometown associations refer to spontaneous public organizations that immigrants who migrate from villages to cities- due to the high social capital- establish a local community in format of hometown association. One successful example of the hometown association in Iran is the “Daryani-s” in Tehran which have been very successful in providing employment and entrepreneurship in Tehran as the destination and in “Daryan” as the origin. Therefore, the purpose of the present study is to identify the factors affecting the development of entrepreneurship of Daryani-s’ hometown association. This research method is a qualitative research method of ethnographic type with purposeful sampling, which was done through the tools of observation and in-depth interview. The findings of the research indicate that 6 categories have been effective in the development of entrepreneurship in these associations, which include personality-psychological factors, entrepreneurial tendencies, contextual-demographic factors, social capital, symbolic capital and social entrepreneurship. Each of the categories are explained in the findings section with reference to the text of the interviews.

This is an open access article under the CC BY license.

© 2022 The Authors.

How to Cite This Article: Khezri, S., Toghraee, MT. (2022). “Factors Affecting the Development of Entrepreneurship Daryani Hometown Association of Tehran” . *Journal of Management, economics and Entrepreneurship* , 3(2): 54-66.

دوره سوم، شماره دو، تابستان ۱۴۰۱

عوامل مؤثر بر توسعه کارآفرینی انجمن زادگاهی دریانی‌های تهران

سروه خضری^۱، طغرای، محمدتقی^{۲*}

۱. کارشناسی ارشد، دانشگاه هنر اصفهان، اصفهان، ایران.

۲. استادیار، دانشگاه هنر اصفهان، اصفهان، ایران.

چکیده

انجمن‌های زادگاهی نهادهایی مردمی و خود جوش هستند که مهاجرانی که از روستا به شهر مهاجرت می‌کنند به واسطه سرمایه اجتماعی بالا در آنها به تشکیل یک اجتماع محلی در قالب انجمن زادگاهی اقدام می‌کنند. که در ایران نمونه موفق آن انجمن زادگاهی دریانی‌های تهران است، که در زمینه ایجاد اشتغال و کارآفرینی در تهران به عنوان مقصد و در دریا به عنوان مبدأ بسیار موفق عمل کرده‌اند. بنابراین هدف از تحقیق حاضر شناسایی عوامل مؤثر در توسعه کارآفرینی انجمن زادگاهی دریانی‌ها است. روش پژوهش حاضر روش تحقیق کیفی از نوع قوم‌نگاری با نمونه‌گیری هدفمند است که از طریق ابزارهای مشاهده و مصاحبه عمیق صورت گرفته است. یافته‌های تحقیق حاکی از آن است که ۶ مقوله در توسعه کارآفرینی این انجمن‌ها مؤثر بوده است که این مقولات شامل عوامل شخصیتی-روانشناختی، گرایش‌های کارآفرینانه، عوامل زمینه‌ای-جمعیت‌شناختی، سرمایه اجتماعی، سرمایه نمادین و کارآفرینی اجتماعی است. هر کدام از مقولات با استناد به متن مصاحبه‌های صورت گرفته در قسمت یافته‌ها تشریح شده‌اند.

اطلاعات مقاله

نوع مقاله: علمی- پژوهشی

صفحات: ۶۶-۵۴

اطلاعات نویسنده مسئول

ایمیل: m.toghrayee@gmail.com

سابقه مقاله:

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۱۰/۲۹

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۵/۱۱

تاریخ انتشار: ۱۴۰۱/۰۶/۳۱

واژگان کلیدی: توسعه کارآفرینی، کارآفرینی

اجتماعی، انجمن‌های زادگاهی، سرمایه

خوانندگان این مجله، اجازه توزیع، ترکیب مجدد، تغییر جزئی و کار روی حاضر به صورت غیرتجاری را دارند.

© تمامی حقوق انتشار این مقاله، متعلق به نویسنده می‌باشد.

مقدمه

امروزه ترویج و توسعه کارآفرینی یکی از راهکارهای اجرایی برای دستیابی به توسعه اقتصادی - اجتماعی تلقی می‌شود (ناهد و زالی، ۱۳۹۱). تقریباً در همه کشورها کارآفرینی تبدیل به ابزار نیرومندی در جهت ایجاد فرصت‌های مناسب شده که بهره‌گیری از آن‌ها می‌تواند باعث رفع چالش‌هایی همچون بحران اشتغال، کمبود نیروی انسانی خلاق و پویا، کاهش چشم‌گیر بهره‌وری، کاهش کیفیت محصولات و خدمات، رکود اقتصادی و افزایش رقابت شود (پای خسته و همکاران، ۱۳۹۶). طبق بررسی‌های انجام‌شده (ازکیا و همکاران، ۱۳۸۷)، مهاجرت چه در مقیاس داخلی چه در مقیاس بین‌المللی همیشه ضد توسعه‌ای و دارای پیامدهای منفی نیست، بلکه مسیر کارایی و سکونت مهاجران و اجتماعات پراکنده، شکلی واحد پیدا می‌کند، که این امر باعث کاهش اثرات نامطلوب مهاجرت می‌گردد و در فرایند کارایی، ایجاد شغل و کارآفرینی مهاجران بسیار مؤثر واقع می‌شود (ازکیا و همکاران، ۱۳۸۷). بنابراین با توجه به اینکه در سال‌های اخیر توجه به نقش مهاجران برای توسعه موردبررسی قرار گرفته و نقشی که آن‌ها در توسعه کشور زادگاه و همچنین اجتماعات زادگاه خود می‌توانند داشته باشند حائز اهمیت شده است، شبکه‌های مهاجران که در شکل پایدار خود تبدیل به انجمن‌ها، نهادها و سازمان‌هایی می‌شود، که این انجمن‌ها و سازمان‌ها به واسطه سرمایه اجتماعی مستتر در آن‌ها نسبت به وضع عمومی مهاجران و همچنین اجتماع زادگاه خود احساس مسئولیت کرده، و عهده‌دار نقشی مهم در توسعه اجتماعات خود می‌شوند. انجمن‌های زادگاهی مصداق بارز شبکه‌های اجتماعی و سرمایه اجتماعی مهاجران است، و از همه مهم‌تر شبکه‌ای قوی، طایفه‌ای، خویشاوندی و مبتنی بر شناخت متقابل و آشنایی است (ازکیا و همکاران، ۱۳۸۷). نمونه‌ای از این انجمن‌های زادگاهی در ایران، دریانی‌های تهران است، دریانی‌های تهران ترکیبی از آشنایان و اقوام از یک روستای واحدند و هماهنگی و هم‌شکلی زیادی در بین آنان وجود دارد و شکل عضویت نیز به نحوی است که تمامی دریانی‌های ساکن تهران، خودبه‌خود عضو انجمن‌های زادگاهی هستند (ازکیا و همکاران، ۱۳۸۷). نکته مهم در رابطه با آن‌ها همکاری نزدیک دریانی‌های مقیم تهران با افراد مبدأ و

کمک‌ها و مساعدت‌ها و نقش وجوه ارسالی آن‌ها در پیشرفت دریان می‌باشد که از مصادیق آن، ایجاد کارخانه‌ها و کارگاه‌هایی توسط دریانی‌های تهران بوده است (رستمعلی زاده و فیروزآبادی، ۱۳۹۰).

به طور کلی با توجه به اهمیت توسعه کارآفرینی که نقش بسزایی در توسعه دارد و از طرفی نقشی که انجمن‌های زادگاهی در توسعه و پیشرفت مبدأ و مقصد دارند این پژوهش به دنبال مشخص کردن عواملی است که در توسعه کارآفرینی انجمن زادگاهی دریانی‌ها مؤثر بوده‌اند.

مبانی نظری

از آنجاکه انجمن زادگاهی موردبررسی برخاسته از یک ناحیه روستایی باید تأثیرات این انجمن بر توسعه ناحیه روستایی زادگاه آن‌ها مشخص شود. همچنین افرادی که در این انجمن‌ها فعالیت می‌کنند باید طبق داده‌های گردآوری‌شده دریافت که آیا دارای خصوصیات رفتاری و روان‌شناختی خاصی هستند و یا خیر. همچنین از آنجاکه این انجمن نیازمند همپاری و همفکری اعضای خود است شاخصه اعتماد در این میان بیشتر خودنمایی می‌کند و این مهم باید بر اساس داده‌ها تأیید شود. لذا نظریات مربوط به توسعه روستایی، نظریه پوتنام در حیطه مؤلفه اعتماد سرمایه اجتماعی، نظریه بورديو در خصوص سرمایه نمادین، نظریه قانونمندی روانشتاین، دیدگاه مایر و همکاران در خصوص کارآفرینی اجتماعی و دیدگاه روان‌شناختی و رفتاری به‌عنوان چارچوب نظری کار در نظر گرفته خواهد شد.

نظریه قانونمندی روانشتاین

جورج روانشتاین برای اولین بار استدلال کرد که مهاجرت اتفاقی نیست بلکه قانونی خاص بر آن حاکم است. او با وضع قوانین جاذبه و دافعه در مهاجرت مدعی شد که عوامل جاذب اجتماعی، اقتصادی و فیزیکی فرد را به سوی مهاجرت ترغیب می‌کند در مقابل شرایط نامطلوب اجتماعی و فیزیکی او را از سرزمین خود رانده و دفع می‌کند. در این نظریه هر عمل مهاجرتی به عوامل مربوط به کشور مبدأ و مقصد و نیز عوامل فردی وابسته است (راهشخو و همکاران، ۱۳۹۱). اورت لی (۱۹۶۶) نظریه مهاجرت روانشتاین را با افزودن برخی شاخص به تکامل رساند. نظریه لی را می‌توان نظریه جاذبه و دافعه نیز

می‌پردازد، دارای زمینه‌های اجتماعی، مانند ویژگی‌های خانوادگی، آداب‌ورسوم جامعه، میزان مشارکت و همکاری، دوستان و اقوام و همسایگان است که می‌توانند در دستیابی به موفقیت او را یاری کنند. یکی از مهم‌ترین عوامل مؤثر بر کارآفرینی در هر جامعه‌ای، فرهنگ حاکم بر آن جامعه است. فرهنگی که برای افراد کارآفرین ارزش قائل است، افراد زیادی را به کارآفرینی تشویق می‌کند. در خصوص فرهنگ کارآفرینانه، جوامع می‌توانند سیاست‌هایی را اتخاذ کنند تا رفتار کارآفرینانه تشویق شود، رابطه قوی بین فرهنگ مردم و تمایل به کارآفرینی وجود دارد. در واقع کارآفرینی نمی‌تواند بدون در نظر گرفتن نقش سازمان‌ها و نهادهای گوناگون انجام شود. زیرا هرگونه فعالیتی به‌نوعی به سازمان‌دهی و تشکیلات در سطوح مختلف ملی و محلی نیاز دارد. دولت، سازمان‌ها و ارگان‌های ذیربط آن، از جمله این نهادها هستند و از طرفی دیگر، نهادهای غیردولتی محلی هم که به‌صورت خودجوش شکل گرفته‌اند، دارای تأثیرگذاری بالایی در رشد و گسترش فعالیت‌های کارآفرینی‌اند. برخی صاحب‌نظران شرایط اقتصادی را موجب کارآفرینی دانسته و معتقدند که کارآفرینی نیروی اصلی توسعه اقتصادی محسوب شده و تغییر و نوآوری، رشد و تولید خدمات را به همراه دارد (شمس‌الدینی و موسوی، ۱۳۹۴). جامعه‌شناسان به آثار و نقش‌های کارآفرینان در جامعه وقوف کامل دارند و آنان را عاملان اشتغال‌زایی، انتقال فناوری، تعادل در اقتصادهای پویا، بوروکراسی اداری، ساماندهی منابع و استفاده بهینه از آن‌ها می‌دانند. کارآفرینان می‌توانند عامل تولید سرمایه به شمار آمده و باعث تحول و تجدد حیات ملی و محلی در جامعه شوند زیرا کارآفرینی فراتر از شغل و حرفه است. کارآفرینان با شناخت، ایجاد و گسترش بازارهای جدید به ترغیب و تشویق سرمایه‌گذاری و نوآوری می‌پردازند و نقش و وظیفه مشخصی را در یکپارچه‌گی و ارتباط بازارها و رفع شکاف‌ها و تنگناهای بازار و اجتماع ایفا می‌کنند. در واقع می‌توان ادعان داشت که کارآفرینان و شرکت‌ها و سازمان‌های کارآفرین با قبول مسئولیت اجتماعی خود، هم به خواسته‌های جامعه و هم به سیاست‌های دولت پاسخ مثبت داده‌اند. تجربه کاری، نارضایتی از شغل قبلی، الگوی نقش، شرایط کودکی،

نامید. عوامل دافعه بیشتر مربوط به مبدا می‌باشند و عوامل جاذبه مربوط به مقصد. متخصصان و افراد تحصیلکرده بیشتر براساس جاذبه مهاجرت می‌کنند و غیرمتخصصان از جمله کشاورزان به دلیل دافعه (قاسمی اردهانی، ۱۳۸۵).

دیدگاه‌های کارآفرینی

به عقیده شومپتر کارآفرینی مجموع ابداع‌ها و نوآوری‌هایی است که به اقتصاد انرژی جدیدی برای رشد و موفقیت تزریق می‌کند. وی معتقد است نقش کارآفرین تخصیص مجدد منابع با برهم زدن تعادل‌های موجود است (مدرسی عالم و داودی، ۱۳۹۳).

ویژگی‌های کارآفرینی از نظر نصیرزاده و همکاران (۱۳۹۲) عبارت است از: نیاز به پیشرفت، مرکز کنترل درونی، تمایل به مخاطره‌پذیری، نیاز به استقلال، خلاقیت، تحمل ابهام.

طبق دیدگاه روان‌شناختی و رفتاری، نظریه‌های روانشناسان برای توسعه کارآفرینی، ویژگی‌های روان‌شناختی کارآفرینان را موردتوجه قرار داده و ویژگی‌های مشخص از جمله مخاطره‌پذیری، میل به استقلال‌طلبی، تحمل ابهام، اعتمادبه‌نفس بالا، مرکز کنترل درونی، خلاقیت و ایده‌سازی، اعتمادبه‌نفس، آرمان‌گرایی، آینده‌گرایی، خودمحوری، پیش‌گام بودن، فرصت‌گرایی، نتیجه‌گرایی، اهل کار و عمل بودن، ثبات و استحکام کامل در برابر هیجان‌ها، جستجوگر داده‌ها، زیرپا گذاشتن قواعد و قوانین در صورت لزوم، ظرفیت بالا، هدف‌گرایی، قاطعیت بالا، واقع‌بینی، عدم رعایت سلسله مراتب، دارای تفکر مثبت، امیدوار به موفقیت، توانایی بالا در تشخیص الگوها، واگرایی و داشتن تفکر جانبی و عمودی برای خلق ایده‌های جدید و توسعه آن‌ها و... را از ویژگی‌های روانی کارآفرینان و همچنین، از شروط لازم برای توسعه کارآفرینی می‌دانند (هریوناک و شرمن ۲۰۱۰)^۱.

از دیدگاه لوردکیپانیدزه^۲ (۲۰۰۲)، توسعه کارآفرینی به عوامل فرهنگی - اجتماعی، محیطی و زیرساختی، اقتصادی و نهادی بستگی دارد. عوامل اجتماعی و فرهنگی، از ابعاد فراموش شده کارآفرینی‌اند که تا به امروز ناشی از نگاه تک‌بعدی به کارآفرینی بوده است. زیرا فردی که به خلق ایده‌های نو

² - Lordkipanidze

¹ - Hrivnak & Sherman

بنا به اعتقاد پاتنام اعتماد و عمل متقابل اعضا در شبکه به عنوان منابعی هستند که کنش‌های اعضا را تحت تأثیر قرار می‌دهند. او سرمایه اجتماعی را در جوامع امروزی مانند ابزاری در جهت رسیدن به توسعه سیاسی و اجتماعی می‌داند. او وجود عنصر اعتماد را یک اصل اساسی در توسعه سیاسی برمی‌شمارد و ابراز می‌دارد که اعتماد منبع بارزشی از سرمایه اجتماعی است که وجود آن رابطه مستقیمی با توسعه اجتماعی دارد (ریبیعی و صادق‌زاده، ۱۳۹۰). برطبق نظر پیر بورديو سرمایه‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی قابلیت تبدیل شدن به همدیگر را دارند. محصل این سرمایه‌ها کسب احترام و منزلت و عزت می‌باشد که از آن در قالب سرمایه نمادین بحث می‌شود. به عبارتی کسب سرمایه اقتصادی بالا، زمینه لازم برای کسب سرمایه فرهنگی و پیوستن به شبکه‌های اجتماعی و توسعه ارتباطات و به عبارتی سرمایه اجتماعی را فراهم می‌کند و این امر به صورت برعکس هم قابلیت تحقق دارد. آنچه که در نهایت این سه نوع سرمایه را همراهی می‌کند سرمایه نمادین می‌باشد (ریترز، ۱۳۹۴).

پیشینه تجربی

تحقیقات صورت گرفته داخلی و خارجی در ارتباط با پژوهش حاضر به صورت خلاصه در قالب دو جدول به تفکیک ارائه می‌شود:

تحصیلات، سن و جایگاه اجتماعی از جمله مشخصات جمعیت‌شناسی کارآفرینان به شمار می‌رود.

بر اساس نظریات مربوط به توسعه روستایی، کارآفرینی وسیله‌ای برای بهبود کیفیت زندگی، ایجاد فرصت‌های شغلی، افزایش بازدهی و بهره‌وری تولیدات روستایی، افزایش درآمد روستاییان، کاهش فقر، کاهش مهاجرت روستاییان و .. در نواحی روستایی است (جمشیدی و همکاران، ۱۳۹۳). یکی از انواع کارآفرینی کارآفرینی اجتماعی است که خود تا حد زیادی بازتابی از فعالیت‌های تجاری می‌باشد. یعنی پرداختن به مشکلات و مسائل اجتماعی نیاز به پرداخت هزینه و خدمات‌رسانی به صورت غیرانتفاعی می‌باشد و بخش زیادی از این اقدامات توسط افرادی صورت می‌گیرد که خود دارای سرمایه‌های اقتصادی بالایی هستند. کارآفرینان اجتماعی سعی می‌کنند تا ارزش‌ها و باورهای عام را با قابلیت‌های طبیعی و مادرزادی افراد ترکیب کنند و از آنها در پیشبرد توسعه اقتصادی و اجتماعی بهره ببرند (مایر و همکاران، ۲۰۰۶). تعاریف زیادی در خصوص کارآفرینی اجتماعی وجود دارد. مایر و همکاران (۲۰۰۶) کارآفرینی اجتماعی را به عنوان ابزار کاهش مشکلات اجتماعی و تسریع و تسهیل دگرگونی‌های اجتماعی در نظر می‌گیرند (همان).

۳-۱ نظریه سرمایه اجتماعی و نمادین

جدول ۱. خلاصه پژوهش‌های تجربی مرتبط انجام گرفته در داخل

پژوهشگر	عنوان تحقیق	نتایج تحقیق
ازکیا و دیگران (۱۳۸۷)	نقش انجمن‌های زادگاهی در توسعه روستایی	این انجمن‌ها از طریق روابط خویشاوندی و آشنایان با سرمایه‌گذاری، ایجاد اشتغال، احداث کارخانجات و رسیدگی به امور روستا نقش مهمی در توسعه روستا دارند.
اکبرپوردباغی (۱۳۸۸)	بررسی نقش تعاون در توسعه کارآفرینی	دو شاخص سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی و تسهیلات و کمک‌های مالی و غیرمالی دارای بیشترین تأثیر بوده‌اند و عوامل درون‌سازمانی مؤثر بر توسعه کارآفرینی از نظر شرکت‌های تعاونی با امتیازی بیشتر از حد متوسط به عنوان عوامل تأثیرگذار معرفی شده‌اند.

زمینه‌های شکل‌گیری نهادهای توسعه‌ای در میان روستاهای مورد مطالعه، تجربه مهاجرتی، حمایت مهاجران قدیمی، تعاملات اجتماعی و روحیه حمایت اجتماعی در میان مردم، تعلق به زادگاه، اتحاد و انسجام مهاجران در مقصد، و مواردی از این دست بوده است.	نقش نهادهای توسعه‌ای مهاجران در پایداری اجتماعات روستایی	رستمعلی زاده (۱۳۹۵)
عامل "قانون‌گذاری" تأثیرگذارترین عامل در توسعه کارآفرینی بوده، و در مقابل "عامل فرهنگی" کم‌اهمیت‌ترین عامل بود.	عوامل مؤثر بر توسعه کارآفرینی در استان فارس با تأکید بر بخش تعاون	شمس‌الدینی و موسوی (۱۳۹۴)

جدول ۲ خلاصه پژوهش‌های انجام گرفته در خارج

پژوهشگر	عنوان پژوهش	نتایج پژوهش
اوروز کو (۲۰۰۳)	انجمن‌های زادگاهی و مشارکت حال و آینده‌ی آن‌ها و فرصت‌های جدید توسعه	انجمن‌ها نقش مهمی در اتقای شرایط اجتماعی جوامع مبدأ خود دارند. و باید مدیریت پروژه و شناسایی نیازهای پایه‌ی خود را جهت افزایش در توسعه و مشارکت، ارتقا دهند.
اوروز کو و لافونتین (۲۰۰۴)	انجمن‌های زادگاهی مکزیکیان و فرصت‌های توسعه	انجمن‌های زادگاهی مکزیکیان، بخش مهمی از روابط فراملی هستند و تأثیر قابل‌ملاحظه‌ای بر زندگی روستایی در مکزیکو دارند.
پائول و گامچ (۲۰۰۴)	انجمن‌های زادگاهی و توسعه	انجمن‌های زادگاهی برای گروه‌های آواره و نقل مکان کرده، امکاناتی فراهم می‌کنند که آن‌ها را به عوامل فراملی اثرگذار در توسعه جوامع میزبان و جوامع محلی تبدیل می‌کند.
اوروز کو و ویله (۲۰۰۵)	انجمن‌های زادگاهی و توسعه	پروژه‌های مشترک بین انجمن‌های زادگاهی و دولت به ویژه جوامع محلی، مشارکت افراد را در توسعه جوامع زادگاهی ترویج می‌کند. می‌توان از طریق سیاست‌ها و مشوق‌های صحیح، استعدادها و توانمندی‌های جوامع مکزیکي را جهت فعالیت‌های مدون و توسعه تقویت کرد.

و تفسیر الگوهای ارزشی، رفتارها، باورها و زبان مشترک و آموخته‌شده یک گروه فرهنگی می‌پردازد. این پژوهش از طریق ابزارهای مشاهده و مصاحبه به شناسایی عوامل مؤثر بر انجمن زادگاهی دریانی‌ها می‌پردازد. جامعه پژوهش، انجمن زادگاهی دریانی‌ها و محقق با توجه به نمونه‌گیری هدفمند با افرادی مصاحبه کرده که دارای اطلاعاتی در رابطه با موضوع مورد مطالعه بودند. و روش تجزیه و تحلیل داده‌ها انجام کدگذاری پس از مرتب کردن داده‌های گردآوری شده از طریق مشاهده و مصاحبه است. در پژوهش حاضر با ده تن از افراد حاضر در انجمن دریانی‌ها واقع در ستارخان تهران مصاحبه صورت گرفت که اطلاعات زمینه‌ای آنها مطابق جدول زیر است:

در بین پژوهش‌های انجام گرفته در داخل کشور، تنها یک تحقیق توسط ازکیا و همکاران در خصوص انجمن‌های زادگاهی نوشته شده‌است که بیشتر بر نقش این انجمن‌ها در توسعه روستایی پرداخته شده است. و اکثریت پژوهش‌های خارجی انجام شده در زمینه انجمن‌های زادگاهی بر نقش و تاثیر این انجمن‌ها در توسعه پرداخته شده است. پژوهش حاضر نیز نقش انجمن‌های زادگاهی دریان را در توسعه کارآفرینی مورد بررسی قرار می‌دهد.

روش پژوهش

روش پژوهش حاضر روش کیفی از نوع قوم‌نگاری است. قوم‌نگاری طرحی کیفی است که در آن پژوهشگر به توصیف

جدول ۳. اطلاعات جمعیت‌شناختی مصاحبه‌شوندگان

گروه‌های سنی	۵۵-۴۰	۷۰-۵۵	۸۵-۷۰	۸۰ به بالا
فراوانی	۲	۱	۶	۱
تحصیلات	ابتدایی		لیسانس	
فراوانی	۸		۲	
وضعیت تاهل	مجرد		متاهل	
فراوانی	۰		۱۰	

یافته‌ها

در این بخش ابتدا مفاهیم و مقولات استخراج شده از متن مصاحبه‌ها در قالب یک جدول نمایش داده می‌شود و سپس به تحلیل و توضیح هر یک از آنها پرداخته خواهد شد.

جدول ۴. مفاهیم و مقولات استخراج شده

ردیف	مقوله	مفاهیم استخراج شده از مشاهدات	مفاهیم استخراج شده از مصاحبه‌ها
۱	عوامل شخصیتی - روانشناختی	وقت‌شناس بودن، حس مسئولیت‌پذیری، دستیابی به هدف	تغییرپذیر بودن، اهل کار و عمل بودن، ریسک‌پذیر بودن، خودباوری، مستقل بودن در پیشرفت، سختی و پشتکار، تداوم در کار و تلاش، دقت در کار، تحمل سختی و مشکلات،
۲	گرایش‌های کارآفرینانه	تلاش برای شناخت نیازها و بازار	اقدامات آینده‌محور، پیشگام بودن، توسعه حیطه‌های کاری، اشتغال‌زایی، پیروی از

برنامه‌ریزی دقیق؛ ارتباط با رقبای کاری، فراکنی فرهنگی	
تغییر محیط به علت اوضاع غیرقابل پیش‌بینی، نبود منابع اولیه مالی و تحصیلات، استفاده از تجربه کاری افراد موفق، کسب تجربه از طریق شناخت مردم و بازار،	عوامل زمینه‌ای - جمعیت‌شناختی
وابستگی و احترام بین همه، گسترش روابط و همکاری، وابستگی و تعلق، داشتن افرادی با قدرت ارتباطی قوی، اولویت‌دریانی‌ها در دریافت وام، ارزش‌مداری، گرفتن راهکار و مشاوره از افراد با تجربه،	داشتن اعتماد به هم، ارتباط نزدیک و شبکه‌سازی با افراد هم‌زادگاهی، گروه‌مداری در کار و غیره، انسجام و همبستگی
همیاری، پشتیبانی مالی، انجام امور خیر	فعالیت‌های انسان‌دوستانه در مبدا و مقصد
تاثیر نقش الگو، تاثیر وجود یک فرد بر پیشرفت کاری	برجستگی افراد پیشگام و موفق
۳	۴
۵	۶

بسیاری دیگر از ویژگی‌ها به مرور زمان و تحت تاثیر محیط در افراد پرورش می‌یابد و بسیاری از همین ویژگی‌ها و خصلت‌های متضاد اینها افراد را در زندگی به جلو هدایت می‌کند و یا از حرکت باز می‌دارد. یکی از مصاحبه‌شوندگان در انجمن در این باره می‌گوید: «محیط روستای ما کوچک بود و ما برای اینکه بتوانیم پیشرفت بکنیم به محیط بزرگتر با امکانات بیشتر نیاز داشتیم برای همین خیلی از کسانی که توانش رو داشتن از محیط روستا بیرون اومدن و سعی کردن در محیط‌های دیگه برای خودشون کار کنن». در ادامه یکی دیگر از پرسنل انجمن می‌گوید: «تجربه محیط جدید، نیاز داره سریعتر شرایط جدید رو بپذیری و تلاش کنی در اون محیط ببینی چی لازمه و اون رو فراهم کنی و این با ریسک و خطر کردن هم همراهه. جمله معروفی داریم که میگه ماهیگیر برای گرفتن ماهی باید خودش را به آب بزند و این یعنی ریسک کردن». به این ترتیب پیشرفت و یا پسرفت در جوامع انسانی تا حد مقبولی متأثر از خصلت‌ها و ویژگی‌های شخصیتی و روانی افراد ساکن آن جامعه خواهد بود.
روحیه کارآفرینانه

در ادامه به تشریح هر یک از مفولات استخراج شده پرداخته می‌شود.

عوامل شخصیتی - روانشناختی

بنا بر منابع روانشناسی، منش و درونیات آدمی تحت تاثیر محیط و عوامل وراثتی شکل می‌گیرد و جهت می‌یابد، حال در این میان، تاثیر عوامل محیطی بسیار بیشتر می‌باشد. به عبارتی شخصیت افراد تحت تاثیر آموزه‌هایشان در جامعه و در محیط‌های مختلف پرورش می‌یابد. و افراد در امورات زندگی خود از همان آموزه‌ها پیروی خواهند کرد. «در انجمن زادگاهی دریانی به زمان و ارباب رجوع احترام زیادی گذاشته می‌شود به طوری که در زمان مقرر برای گرفتن مصاحبه، همه افراد حتی افراد بسیار برجسته که سالخورده هم بودند در محل برای پاسخگویی آماده بودند. همچنین در هنگام مراجعه افراد برای دریافت وام، کمک هزینه، مصاحبه شغلی و یا دریافت کمک هزینه‌های درمانی و بهداشتی و ... همه پرسنل تمام تلاش خود را جهت پاسخگویی و حل مشکلات افراد به کار می‌بردند.» داشتن نظم و دقت در کارها، انطباق با شرایط متغیر، تحمل مشکلات و سختی‌ها، تلاش برای کسب استقلال و

عوامل زمینه‌ای - جمعیت‌شناختی

مقوله عوامل زمینه‌ای اشاره به شرایط و بستریهایی دارد که افراد با آن مواجه هستند. این شرایط و زمینه‌ها هم شامل شرایط مبدا و هم مقصد می‌شود. در زمینه دریانی‌ها، شرایطی (دافعه) در مبدا باعث حرکت آنها به سمت مقصد شده است. همچنین بستریهایی در مقصد (جاذبه) باعث مهاجرت آنها به مقصد موردنظر شده است. همچنین بخشی از همین شرایط باعث بروز برخی ویژگی‌های جمعیت‌شناختی همچون قوم‌مداری شده است که این نیز درخصوص دریانی‌های تهران تا حد خیلی زیادی صدق می‌کند. به عبارتی همین ویژگی جمعیت‌شناختی به صورت یک اهرم مرکزی عمل کرده و باعث انسجام دریانی‌ها و توسعه آنها شده است. «در هنگام حضور در انجمن، زبان رایج در بین اعضای انجمن با وجود سکونت دیرینه آنها در تهران همچنان ترکی بود. بیشتر مراجعین انجمن نیز افراد ترک زبان بودند. اولویت برای دریافت خدمات با افراد ساکن روستای دریان بود.» یکی از مصاحبه‌شوندگان در باره عوامل زمینه‌ای می‌گوید: «بیشتر ما مردمی کشاورز بودیم بعد از زلزله‌ای که در دریان آمد، و دریان با خاک یکسان شد همه‌چی فرق کرد و بیشتر مردم برای کار به جاهای دیگه‌ای رفتن. ما هم تهران اومدیم تا پیشرفت کنیم». یکی دیگر از افراد حاضر نیز می‌گوید: «تحصیلات آن چنانی که نداشتیم و حتی اونقدر پول نداشتیم که جایی سرمایه‌گذاری کنیم. حضور ما در این انجمن و همکاری با آن برای شغل و کار شخصی هر کدام از ما بسیار لازم است، چون افراد بزرگ و دوران‌دیده در اینجا حضور دارند که تجربه و اطلاعات خود را بازگو می‌کنند که خیلی در کار ما کمکمان می‌کند.» به این ترتیب شرایط نابسامان مبدا و لزوم حرکت به سمت مکانهایی که امکانات پیشرفت را در خود دارا می‌باشند با ویژگی‌های جمعیت‌شناختی، باعث شکل‌گیری انجمن دریان شد.

سرمایه اجتماعی

سرمایه اجتماعی یکی از آیت‌های بسیار مهم برای موفقیت و پیشرفت در کارها محسوب می‌شود. این سرمایه می‌تواند به راحتی به سایر سرمایه‌ها تبدیل شود. بسیاری از افراد با داشتن سرمایه اجتماعی، به راحتی می‌توانند شغل موردنظر خود، یا خدمات موردنیاز خود را در هر ارگانی دریافت کنند. یکی از ابعاد

زمانی که بحث از گرایش‌های کارآفرینانه و یا روحیه کارآفرینی به میان می‌آید همیشه ردپای خصلت‌های شخصیتی و روانی افراد قابل مشاهده است. انطباق با شرایط جدید، ریسک‌پذیر بودن و روحیه تلاش و تحمل مشکلات بخشی از ویژگی‌هایی است که می‌تواند در جهت اقدامات کارآفرینانه به کار گرفته شود. «در زمان حضور در محل انجمن، افراد حاضر برای توسعه فعالیت‌های اقتصادی خود به مشورت با هم می‌پرداختند و اطلاعات خود را در زمینه نیازهای مصرف‌کنندگان و بازار با هم به اشتراک می‌گذاشتند که این خود یکی از راه‌ها برای شناخت بازار و بعد برنامه‌ریزی برای نحوه برطرف کردن آن است که باعث توسعه اقتصادی در سطح کلان و البته کسب درآمد می‌شود.» یکی از مصاحبه‌شوندگان می‌گوید: ما پروژه‌های خیلی بزرگی در دست داریم، دوتا سد بزرگ خاکی که یکی از اون‌ها به مرحله بهره برداری نرسیده اما اگه بتونیم به انجام برسانیم تا پنج سال آب ذخیره خواهیم داشت. ما بیشتر تمرکزمون روی طرح‌هایی هست که در بلند مدت بتونه بازدهی داشته باشه و در آینده بتونه برای ما منفعت به همراه داشته باشه». یکی دیگر از افراد انجمن نیز می‌گوید: «انجمن‌های دیگری مثل بنیسی‌ها، شانجانی‌ها و... در تهران وجود دارند که رقیب دریانی‌ها محسوب می‌شوند با رقبای خودمون هم ارتباط داریم» در ادامه یکی دیگر از اعضای انجمن می‌گوید: «ما یک شورای هماهنگی به نام ... داریم که ماهی یکبار با دیگر انجمن‌های رقیب دور هم جمع می‌شویم و به تبادل نظر و گفتگو می‌پردازیم». در زمینه قدمت فعالیت‌های کارآفرینانه و پیشگام بودن نیز یکی از مصاحبه‌شوندگان می‌گوید: «حاج مهدی ابراهیمی دریانی با تأسیس "شهرآرا" به عنوان اولین آپارتمان‌ساز در ایران بودند. و بنیان محله‌های، "تهران ویلا"، "دریان نو"، "آریاشهر"، "ستارخان"، به دست ایشان بود.»

با توجه به آنچه که تاکنون بیان شد ویژگی‌های شخصیتی و روانشناختی که در مقوله ابتدایی بیان شد باعث شکل‌گیری روحیه کارآفرینی در دریانی‌ها شده که این مهم به نوبه خود باعث توسعه حوزه‌های کاری دریانی‌ها و اشتغال‌زایی توسط آنها شده است.

انجمن دریانی‌ها علاوه بر کارهای تجاری به انجام کارهای خیر نیز می‌پردازند و این امر در بین آنها از سابقه‌ای دیرینه برخوردار است. «در محل انجمن نیز تمامی نیازمندان با روی گشاده‌مورد پذیرش و رسیدگی قرار می‌گرفتند و البته تقریباً تمام مراجعین کسانی بودند که در زمینه‌های مختلف به دریافت کمک نیاز داشتند و توسط پرسنل انجمن حتی در خارج از زمان کاری مورد رسیدگی قرار می‌گرفتند.» یکی از دریانی‌ها در این زمینه می‌گوید: «حاج مهدی ابراهیمی دریانی از بزرگ‌ترین خیرین هستند، ساخت بازار شبستر، تأسیس درمانگاه، و مدارس و... از کارهای ایشونه. همینطور بانی و پشتیبان بزرگ بیمارستان هاشمی‌نژاد تهران خانواده ابراهیمی دریانیه.» یکی دیگر از اعضای انجمن نیز می‌گوید: «در اینجا همیاری و کمک به افراد غیر دریانی نیازمند هم صورت می‌گیرد و وام به آنها هم تعلق می‌گیرد به شرطی که یک دریانی ضامن آنها باشد. و البته این وام‌ها توسط خود خیرین دریان پرداخت می‌شود.»

همانطور که مشاهده می‌شود و با استناد به گفته‌های اعضای انجمن، انجام فعالیت‌های انسان‌دوستانه و خیرخواهانه در میدا و مقصد یکی از اهداف انجمن بوده که تا زمان کنونی به آن مبادرت ورزیده می‌شود.

سرمایه نمادین

مقوله سرمایه نمادین به پیشینه و تاریخچه و دستاوردهای گذشته یک ملت، گروه، اجتماع، قوم، فرد و... اشاره دارد. به عبارتی سرمایه نمادین ماحصل سایر سرمایه‌ها (اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی) می‌باشد. اگر اجتماعی به واسطه سرمایه اقتصادی خود، دست به اقدامات توسعه‌گرایانه بزند و همچنین کارهای انسان‌دوستانه انجام دهد در بلندمدت باعث شکل‌گیری سرمایه نمادین و به عبارتی کسب افتخار و احترام می‌شود. «در زمان حضور در انجمن عکس‌هایی از افراد موسس انجمن و پیشگامان دریانی بر در و دیوار انجمن و حسینیه خودنمایی می‌کرد و همه افراد جوان و حاضر با افتخار از آن افراد یاد می‌کردند و خوئد را ادامه دهنده راه آنها می‌دانستند.» در همین زمینه یکی از مصاحبه‌شوندگان می‌گوید: «اگر حاج مهدی ابراهیمی و اقدامات ایشون نبود الان نه انجمنی وجود داشت و نه ما اینجا بودیم. ایشون تلاش خیلی زیادی کرد و

بسیار مهم سرمایه اجتماعی اعتماد می‌باشد. از دیگر ابعاد این سرمایه، ارتباط و انسجام و همبستگی است. افراد از طریق عضو بودن در یک شبکه و ارتباط با افراد آن، قادر به دریافت مزایا از آن شبکه خواهند شد. «در محل انجمن، یک میز دوستانه بزرگ قرار داده شده بود که تمامی کارها به صورت دسته جمعی و با راهنمایی افراد با تجربه تر انجام می‌شد.» همچنین انجمن زادگاهی دریان، به صورت یک شبکه بسیار بزرگ عمل می‌کند که تمام افراد هم‌روستایی را به همدیگر متصل می‌کند و ویژگی جمعیت شناختی تعصب و قوم‌مداری در بین دریانی‌ها ناشی از نوعی اعتماد متقابل در بین دریانی‌ها است. همین شبکه و اعتماد باعث انسجام و همبستگی و بافت یکسان دریانی‌ها نیز شده است. یکی از مصاحبه‌شوندگان می‌گوید: «در حال حاضر آن قدر دریانی در سطح شهر تهران و حتی خارج از کشور در پست‌های بالا داریم که همیشه در حال همکاری با ما هستند، به واسطه آنها زیاد کاغذبازی‌های اداری اذیتمان نمی‌کند.» یکی دیگر از افراد می‌گوید: اگر یک دریانی بخواهد به راحتی به او وام می‌دهیم یعنی بدون ضامن وام به او داده می‌شود. چون بالاخره مال همین جامعه دریانه.» در ادامه یکی دیگر از اعضای انجمن می‌گوید: «عواملی که باعث پیشرفت و شهرت ما شدند، عوامل کلیدی مثل وحدت، باور داشتن به هم، وابستگی، احترام بزرگ‌ترها، و ارزش گذاشتن برای هم است. اینجا همه از هم حمایت می‌کنن و هر مشکلی باشه با همکاری هم حل می‌کنن.»

با توجه به گفته‌های مصاحبه‌شوندگان، انجمن دریان هم تشکیل یافته به واسطه سرمایه اجتماعی افراد، و هم بستری برای ایجاد سرمایه اجتماعی و اعطای آن به افراد تحت پوشش و عضو می‌باشد. در همین راستا، به واسطه همین سرمایه بخش اعظم مشکلات انجمن و افراد تحت پوشش حل و فصل می‌شود.

کارآفرینی اجتماعی

کارآفرینی اجتماعی بیشتر اشاره به اقدامات کارآفرینانه عام‌المنفعه دارد. به عبارتی حل مسائل اجتماعی و مشکلاتی که در جامعه وجود دارد از طریق راه‌حل‌های خلاقانه را کارآفرینی اجتماعی می‌گویند. با توجه به آنچه که تا کنون در قالب مقولات به آنها اشاره شده است، می‌توان استنباط کرد که

صرف عمران و آبادانی و کمک به رفع مسائل اجتماعی و رفع احتیاجات افراد نیازمند بومی و غیربومی می‌شود. که این مهم در قالب کارآفرینی اجتماعی در قسمت یافته‌ها تشریح شد. همچنان که مایر و همکاران (۲۰۰۶) کارآفرینی اجتماعی را به عنوان ابزار کاهش مشکلات اجتماعی و تسریع و تسهیل دگرگونی‌های اجتماعی در نظر می‌گیرند (مایر و همکاران، ۲۰۰۶).

در خصوص عوامل زمینه‌ای که تحت تاثیر شرایط مبدا و مقصد می‌باشد روانشتاین بیان می‌کند که مهاجرت اتفاقی نیست. او با وضع قوانین جاذبه و دافعه در مهاجرت مدعی شد که عوامل مختلفی فرد را به سوی مهاجرت ترغیب می‌کند (راهشخو و همکاران، ۱۳۹۱: ۹۲). که این مهم در قالب عوامل زمینه‌ای و جمعیت‌شناختی در مورد دریانی‌ها تشریح شد.

همچنین بر اساس نظر پوتنام در رابطه با سرمایه اجتماعی، در خصوص دریانی‌ها می‌توان گفت این مهاجران به واسطه اعتماد و سرمایه اجتماعی که در بین همه آن‌ها در جریان است در مقصد نیز به صورت اجتماع محلی ظاهر می‌شوند و به شکل امروزی آن یعنی انجمن زادگاهی فعالیت می‌کنند. کار این انجمن (دریانی‌ها)، حمایت و پشتیبانی از افراد تازه‌وارد از مبدأ است. و دارای یک هیئت‌امنایی که در حال حاضر دارای نه نفر است، هستند. این افراد هرروزه به کار انجمن رسیدگی می‌کنند و یک روز در هفته یک جلسه بین آن‌ها برگزار می‌شود. و در یک‌زمان مشخص مبالغی به صورت دسته‌جمعی و گاهی هم به صورت انفرادی به دریا ارسال می‌کنند. اعتماد و همبستگی و انسجام به عنوان یک عامل بسیار مهم در وهله اول برای تشکیل چنین انجمن‌ها و در وهله دوم جهت کمک و همکاری باهم است. تعصب زیاد آنان به زادگاه و یکدیگر باعث می‌شود که همدیگر را هیچ‌وقت فراموش نکنند. کمک‌های ارسالی در طی زمان باعث توسعه دریا شده است به طوری که دریا از نظر بیشتر شدن خدمات رفاهی و آموزشی، کاملاً با روستاهای اطرافش متفاوت است.

بر اساس نظر بورديو سرمایه نمادین نقش کلیدی در مشروعیت بخشیدن به سایر سرمایه‌ها دارد و به نوعی نماد محسوب شده و برای دارنده آن، احترام، منزلت و شخصیت به همراه دارد (ریترز، ۱۳۹۴). در این باره می‌توان گفت که دریانی‌ها به واسطه

جزو اولین نفراتی بود که برای توسعه دریا و دریانی دست به کار شد. «یکی دیگر از مصاحبه‌شوندگان نیز می‌گوید: «اینجا همه از افراد موسس و کسانی که برای وجود انجمن تلاش کردن مثل حاج مهدی، الگو برمیدارن و همه داستان زندگی ایشان و تلاش‌هاشون رو میدونن و براشون احترام زیادی قائل هستن. ایشان کارهای زیادی هم برای روستا و هم مردم روستا انجام دادن به خاطر ایشان و اقداماتشون بود که الان روستای ما تا حد زیادی توسعه پیدا کرده و همین هم باعث شده خیلی دیگه از روستاهای اطراف از دریا ان‌گوبرداری کنن و دریانی‌ها همه جا از احترام برخوردار باشن».

وجود افرادی خیر و مسئول در بین دریانی‌ها و تلاش و کوشش آنها باعث شکل‌گیری تاریخ و پیشینه‌ای قابل احترام و استناد شده است به طوری که افراد حال حاضر به آنها ارجاع می‌دهند و خود را ادامه‌دهنده همان تاریخ و پیشینه می‌دانند.

نتیجه‌گیری

در ادبیات مهاجرت دیدی منفی به افرادی که از روستا به شهرها مهاجرت می‌کنند دارند، به این علت که سرمایه انسانی از آن منطقه خارج شده و باعث عدم توسعه آن منطقه می‌شود. اما امروزه بعضی از مهاجرت‌هایی که از روستا به شهرها صورت می‌گیرد، نه تنها در مقصد رشد و توسعه پیدا می‌کنند بلکه باعث توسعه مبدأ یا همان زادگاهشان می‌شوند. دریانی‌ها نمونه بارزی از این نوع مهاجرت‌ها هستند. از زمانی که دریا را ترک کردند و به تهران آمدند از هر راهی برای توسعه و رشد زادگاه خود استفاده کردند. آنچه که زمینه این پیشرفت و توسعه را در وهله اول فراهم آورده است عوامل شخصیتی و روانی و روحیه کارآفرینی می‌باشد. دیدگاه روان‌شناختی و رفتاری از نظر هریوناک و شرمین (۲۰۱۰) به برخی از عواملی که در زیرمجموعه عوامل روان‌شناختی قرار می‌گیرند اشاره کرده‌اند، مانند (اهل کار و عمل بودن، استقلال‌طلبی، ریسک‌پذیری، هدف‌گرایی)، که بخشی از این عوامل و ویژگی‌ها در مقوله اول بازتاب داشته است.

داشتن ویژگی‌های روانی و شخصیتی جوانب مختلفی را در بر می‌گیرد. به این صورت که علاوه بر فعالیت‌های اقتصادی و تجاری جهت کسب سود و درآمد، بخشی از درآمدهای حاصله

همچنین تأثیرات انجمن زادگاهی در این امر تا حدودی مشخص است، لازم است پژوهش‌های بیشتری در این باره با روش‌های مختلف صورت بگیرد.

ملاحظات اخلاقی

از آنجا که در پژوهش حاضر از مصاحبه عمیق و مشاهده و ... برای گردآوری داده‌ها استفاده شد، لازم بود که تمام افراد مصاحبه‌شونده از مطالعه اطلاع داشته باشند تا با رضایت کامل و آگاهی وارد مصاحبه شوند و تجارب خود را بیان کنند. لذا پژوهشگر از قبل با اعضای انجمن و مسئول اصلی هماهنگی‌های لازم را جهت آگاهی مصاحبه‌شوندگان انجام داد.

سهم نویسندگان

نویسنده مسئول در مقاله حاضر تقریباً دو سوم حجم پژوهش را بر عهده داشته است.

تقدیر و تشکر

پژوهشگران مقاله حاضر از انجمن و اعضای انجمن دریانی‌های تهران به واسطه همکاری‌هایی که با مصاحبه‌کننده جهت دریافت اطلاعات و حضور در انجمن و همچنین ارائه مستندات موجود کمال تشکر را دارد.

منابع و مأخذ

ازکیا، مصطفی؛ فیروزآبادی، سیداحمد؛ رستمعلی‌زاده، ولی‌اله (۱۳۸۷). «نقش انجمن‌های زادگاهی در توسعه روستایی: مطالعه موردی دریانی‌های تهران». فصلنامه روستا و توسعه، ۱۱(۴): ۱۴۷-۱۷۴.

اکبرپور دباغی، فرید (۱۳۸۸). «بررسی نقش تعاون در توسعه کارآفرینی». نشریه تعاون و کشاورزی، ۲۰(۲۰۶-۲۰۷).

جمشیدی، علیرضا؛ جمینی، داوود؛ نظری سرمازه، حمید (۱۳۹۲). «بررسی عوامل پیش برنده و بازدارنده توسعه کارآفرینی زنان روستایی». فصلنامه علمی- پژوهشی زن و جامعه، ۴(۲).

راهشخور، مریم؛ رفیعیان، مجتبی و الهام امینی (۱۳۹۱). «بررسی نقش عوامل اجتماعی و فرهنگی بر مهاجرت

اجتماع محلی خود در قالب انجمن زادگاهی که از طریق سرمایه اجتماعی بالا و روابط خویشاوندی و قومی تشکیل شده است توانسته‌اند که رشد و گسترش زیادی کنند و به‌عنوان یک الگوی موفق از مهاجران عمل نمایند که هم زادگاه را توسعه دادند هم در مقصد رشد و پیشرفت کرده‌اند و باعث توسعه در کشور از نظر رشد و اشتغال‌زایی شده‌اند. نکته جالب دیگر تأثیر پذیرفتن آن‌ها از یک نقش الگو است که با قدرت کاریزماتیک خود توانست همه جوانان دریانی را به سمت موفقیت سوق دهد و با حمایت مالی و در اختیار نهادن اطلاعات و تجارب خود در روشن‌تر شدن مسیر برای آن‌ها کمک فراوانی کند. این شیوه رفتار و حمایت و پشتیبانی در بین آن‌ها بر اساس اطلاعات به‌دست‌آمده بعد از شخص الگو نیز ادامه دارد و از بین نرفته است چنانکه این سرمایه نمادین ضمن تأثیرگذاری بر جامعه بومی، بر اجتماعات همجوار نیز تأثیر داشته است.

به این ترتیب آنچه که باعث توسعه کارآفرینی در بین دریانی‌ها شده است از دیدگاه خود آنان در قالب شش مقوله عوامل شخصیتی- روانشناختی، گرایش‌های کارآفرینانه، عوامل زمینه‌ای- جمعیت‌شناختی، سرمایه اجتماعی، سرمایه نمادین و کارآفرینی اجتماعی قرار می‌گیرد.

پیشنهادات اجرایی و پژوهشی

با توجه به پیشرفت و رشد این انجمن‌ها به علت سرمایه اجتماعی بالا لازم است زمینه‌هایی برای بالا بردن و ایجاد سرمایه اجتماعی در بین مردم فراهم شود تا بسترهای رشد و توسعه از این طریق حاصل شود.

با توجه به حجم مهاجرت از محیط‌های کوچک به سمت کلان‌شهرها لازم است دولت حمایت‌هایی جهت تسریع در روند توسعه و استفاده از پتانسیل‌های آنان فراهم کند.

تشکیل چنین انجمن‌هایی که نقش بسزایی در اشتغال‌زایی و کارآفرینی دارند می‌تواند نه‌الزاماً به‌صورت زادگاهی، بلکه در زمینه‌های گسترده‌تری تشکیل شود که برای این مهم لازم است دولت امکانات و شرایط و زمینه‌های لازم را جهت فرهنگ‌سازی و اطلاع‌رسانی و همین‌طور تشکیل آن‌ها فراهم کند.

با توجه به اینکه کارآفرینی به‌طور عام و کارآفرینی اجتماعی به‌طور خاص دارای ابعاد و جنبه‌های گسترده‌ای هستند و

- Introduction to Part III “– Understanding the Strategy, Structure and Outcomes in Social Ventures Jeffrey Robinson by: Jeffrey Robinson, Palgrave Macmillan.
- Orozco, M. (2003). “Hometown associations and their present and future partnerships: new development opportunities?”. Washington dc, September 2003.
- Orozco, M. Lapointe, M. (2004).” Mexican hometown associations and development opportunities”. *Journal of international affairs*, Spring 2004, Vol-57, No 2. The trustees of Columbia university in the city of new York.
- Orozco, M. Welle, K. (2005).” Hometown associations and development: A look ownership, sustainability, correspondence, and replicabilty”.
- Paul, A. Gammage, S. (2004).” Hometown associations and development”. *Womens studies department, George Washington university center for women and work, Rutgers, the state university of new jersey*.
- دانشجویان ایرانی به خارج از کشور». نشریه پژوهش اجتماعی، ۴(۱۶): ۷۳-۹۲.
- ربیعی، علی؛ صادق‌زاده، حکیمه (۱۳۹۰). «بررسی رابطه سرمایه اجتماعی بر کارآفرینی». فصلنامه علمی- پژوهشی رفاه اجتماعی، ۱۱(۴۱): ۱۱-۱۲.
- رستمعلی‌زاده، ولی‌اله (۱۳۹۵). «نقش نهادهای توسعه‌ای مهاجران در پایداری اجتماعات روستایی». دو فصلنامه مشارکت و توسعه اجتماعی، ۱(۲): ۴۰-۲۳.
- رستمعلی‌زاده، ولی‌اله؛ فیروزآبادی، سیداحمد (۱۳۹۰). «نقش سرمایه اجتماعی در شکل‌گیری نهادهای پایدار مهاجرین (انجمن‌های زادگاهی) به عنوان نهادهایی نو برای توسعه روستایی». *مجله مطالعات توسعه اجتماعی ایران*، ۴(۱): ۱-۲.
- ریترز، جرج (۱۳۹۴). «نظریه‌های جامعه‌شناسیدر دوران معاصر». چاپ هفتم، تهران: نشرنی.
- شمس‌الدینی، علی؛ موسوی، سیدروح‌اله (۱۳۹۵). «عوامل مؤثر بر توسعه کارآفرینی در استان فارس با تأکید بر بخش تعاون». فصلنامه برنامه‌ریزی منطقه‌ای. ۶(۲۲): ۱-۲.
- قاسمی‌اردبانی، علی (۱۳۸۵). «بررسی علل مهاجرت روستاییان به شهرها در ایران با فراتحلیل پایان‌نامه‌های تحصیلی (مقطع زمانی ۱۵۵۹-۱۳۸۳)». فصلنامه روستا و توسعه، ۹(۱): ۵۲-۸۰.
- ناهید، مجتبی؛ زالی، محمدرضا (۱۳۹۱). «چگونگی اثرگذاری رسانه‌های جمعی (تلویزیون) در توسعه کارآفرینی». فصلنامه اقتصاد و تجارت نوین، ۸(۲۹-۳۰): ۲۹-۵۵.
- نصیرزاده، عبدالمهدی؛ فراهانی، ابوالفضل؛ رضایی، شمس‌الدین؛ وطن‌دوست، مریم (۱۳۹۲). «ارزیابی کارآفرینی مدیران کل تربیت بدنی جمهوری اسلامی ایران». پژوهش‌های کاربردی در مدیریت ورزشی، ۲(۳): ۱۲۹-۱۴۴.
- Hrivnak, G.A. & Sherman, C. L. (2010). “The Power of Nascence: Realizing the Potential of Service- Learning in an Unscripted Future”. *International Journal of Organizational Analysis*, Vol. 18, No. 2, PP. 198- 215.
- Mair, J. Robinson, J. Hockerts, K (2006). “Social Entrepreneurship. Chapter 9: